

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΑΥΓΟΥΣ. 1837.]

[ΑΡΙΘ. 8.]

Ο ΑΞΙΟΜΙΜΗΤΟΣ ΙΑΤΡΟΣ.

Η BIENNE, ἢ Βιέλα, (Bienne, ἢ Biel), ὅπου κατοικεῖ ὁ ἱατρός, τοῦ ὁποῖου τὰς μεγάλας ἀρετὰς σκοπὸν ἔχει νὰ ἐκθέσῃ τὸ ἄρθρον τοῦτο, εἶναι πόμη τῆς Ἑλβετίας, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βέρνης, περιέχουσα ὡς 3000 κατοίκους.

ἩΛΘΑ εἰς τὴν κωμόπολιν ταύτην, — ἔγραφε πρὸ μικροῦ ἐκ Βιέλας Ἀγγλαμερικανὸς ἐπίσημος, — διὰ νὰ συμβουλευθῶ ἱατρὸν μεγάλης ὑπολήψεως, τὸν Πυγνέτιον (Pugnet). Ἡ ἱστορία τοῦ ἀνδρὸς τούτου εἶναι εἰς τὸ ἄκρον περισπούδαστος, καὶ παρουσιάζει τέλειον ὑπογραμμὸν εἰς ὅλους τοὺς τὴν Ἱπποκρατικὴν τέχνην ἐπαγγελλομένους. Τὴν ἱατρικὴν πρῶτον ἤρχισε νὰ ἐνεργῇ κατὰ τὸ θορυβῶδες τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως διάστημα. Εἰς τοσοῦτον δὲ ἀνέβαινεν ἡ ἀφιλοκέρδεια καὶ ἡ φιλανθρωπία του, ὥστε οἱ ὁμότεχνοι αὐτοῦ παρεπονοῦντο ὅτι τοὺς ἐχάλα τὴν τέχνην. Ἐξήτει τοὺς κακοπαθοῦντας ἀντὶ νὰ περιμένῃ νὰ τὸν καλέσωσιν· ἐπεσκέπτετο τοὺς ἀσθενεῖς δι' ἀπλὴν εὐχαρίστησιν, χωρὶς ν' ἀποβλέπῃ εἰς κέρδος· ἄλλην ἀνταμοιβὴν δὲν ἐπεθύμει παρὰ τὴν ἀγαλλίασιν καὶ συναίσθησιν τοῦ ἀγαθοποιεῖν. Τοιοῦτο πνεῦμα, εἰς καιρὸν ὅτε διεταράσσεται ἡ κοινωνία σφοδρῶς ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀνέμων καὶ κυμάτων τῆς ἰδιοτελείας, κατέστησε τὸν νέον ἱατρὸν ὃχι μόνον ἀπορίας ἀλλὰ καὶ χλευασμοῦ ἀντικείμενον. Τίποτε ὁμως δὲν ἐξέτρεπεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν δρόμον του. Φίλος ἔνθερμος τῆς ἐλευθερίας, δὲν ἠπατάτο ἀπὸ κἀνὲν τῶν φασμάτων, ὅσα ἐλάμβαναν τὸ νομὸς τῆς, καὶ ἐβδελύσσετο τὴν ὑπὸ δημοκρατικὸν πρόσχημα δεσποτείαν ὃχι ὀλιγώτερον τῆς ἐπιστηριζομένης εἰς τὸ θεῖον δικαίωμα τῶν βασιλέων. Ἀλλὰ δὲν ἐγκατέλειπε τὴν πατρίδα του, διότι κατεθλίβετο ὑπὸ δυσνομίας· δὲν ἐλησμόνησε τὰ πρὸς τοὺς συμπατριώτας χρῆν του, ὅτε ἡ Θεοβλάβεια ἢ τυραννία ἐνησχόλει αὐτοὺς εἰς ἀδίκους καὶ ὀλεθρίους πολέμους· ἠκολούθει τὴν πρόοδον τῶν στρατῶν αὐτῆς, διὰ νὰ μαλακῇ, κατὰ δύναμιν, τὰ φρικώδη τῶν μαχῶν ἀποτελέσματα, καὶ νὰ ἐλαφρύνῃ τὰς ἀθλιότητας, ὅσας δὲν ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ.

Τοιαῦτα γενναῖα αἰσθήματα τρέφων ὁ νέος ἱατρός, Πυγνέτιος, ἐσυνώδενε τὸ Γαλλικὸν

στράτευμα εἰς τὴν κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐκστρατείαν, καὶ ἀφιερῶθη μετ' ἀκάματον, ἄοκνον πιστότητα εἰς ἀνακούφισιν τῶν πολυποικίλων κακοπαθειῶν, τῶν ὑπὸ κλίματος καὶ πολέμου προξενυμένων· εἰς δὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τούτων ἐκτυπήθη τρίς ὑπὸ τῆς κολλητικῆς ὀφθαλμίας, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα ἔχεν αὐτὸν τὴν σήμερον σχεδὸν φυλακισμένον εἰς τὴν κατοικίαν του. Ἠκολούθησε τὸν στρατὸν εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ἀνεδέχθη τὴν ἐπιμέλειαν τῶν πολυαριθμῶν, ὅσοι ἔπεσαν ἐκεῖ ἐλεεινὰ θύματα τῆς πανώλους. Ἐνα καιρὸν, εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ τριακοσίους πάσχοντας ἀπὸ τὴν νόσον ταύτην, συσσωρευμένους εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ Καρυηλίου ὄρους μοναστήριον, τὸ ὁποῖον μετεβλήθη εἰς λοιμοκομεῖον, μετ' οὐδεμίαν ἄλλην βελτίωσιν, παρὰ τὴν στρώσιν ὀλίγων ὑπαρῶν ἀχύρων ἐπὶ τῆς πετρίνου πατωσίας τῶν κελλίων καὶ περασμάτων του. Χωρὶς ἄλλην τινα κλίνην δι' ἑαυτὸν, εἰς τὸ μέσον τῆς λοιμικῆς ταύτης ἀτμοσφαίρας, ἀβοήθητος, καὶ μακρὰν παντὸς πόρου, ἀφιερῶντο ὁ Πυγνέτιος ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τοὺς ἀρρώστους αὐτοῦ, χορηγῶν ὅλην τὴν ἀνακούφισιν, ὅσην τὰ εἰς χεῖράς του μένοντα ἀτελῆ μέσα τὸν ἐσυγχώρουν. Ὅτε ὁ κακώτερος οὗτος στρατὸς ἠναγκάσθη νὰ ὀπισθοδρομήσῃ, ἔλαβεν αὐτὸς τὴν πλέον ἐπικίνδυνον θέσιν, μετὰ τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀδυνάτων εἰς τὰ ὀπισθεν. Ἡ ἀδιάλειπτος δ' αὐτοῦ φροντίς, ἀκόμη καὶ εἰς τοιαύτας περιστάσεις, εἰλκυσεν τὸν θανμασμὸν τοῦ Βοναπάρτου, καὶ παρεκίνησεν αὐτὸν νὰ ζητήσῃ τὸ νομὸς τοῦ νέου ἀπὸ ἑνα τῶν πλησίον του ὑπασπιστῶν. Ἀλλὰ τὸ σφύρισμα παλλῶν τινῶν ἐκ γειτονευούσης ἀψιμαχίας ἐμπόδισεν αὐτὸν ν' ἀκούσῃ τὴν ἀπόκρισιν, καὶ προσώρας τοῦ ἐξήλειπεν ἀπὸ τὴν μνήμην τὸ συμβεβηκός, — τὸ ὁποῖον ὁμως ἀνεκαλέσθη μετὰ ταῦτα.

Ἐπιστρέψας εἰς τὴν Αἰγύπτου ὁ μεγαλουργὸς οὗτος ἀνὴρ, ἐπεχείρησε νὰ κάμῃ λαμπροτέραν τὴν ἐκστρατείαν, καθιστάνων αὐτὴν ὠφέλιμον καὶ εἰς τὰ τῆς μαθήσεως. Ἐσύστησεν ἐπιστημονικὴν καὶ φιλολογικὴν ἐταιρίαν εἰς τὸ Κάϊρον, καὶ ἀπεκδυόμενος τὴν στρατηγικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν, ἐπροέδρευεν εἰς τὰς συνελεύσεις, καὶ ἀνεμυγνύετο

εἰς τὰς συζητήσεις αὐτῆς. Εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων, ἀπεφάσισεν ἡ ἐταιρεία νὰ ἐτοιμάσῃ ἀναφορὰν περὶ τῆς φήσεως τοῦ λοιμοῦ, ἃ διώρισεν πρὸς τοῦτο ἐπιτροπὴν, τῆς ὁποίας ἔο ἀρχιχειρουργὸς τοῦ στρατοῦ ἐκλέχθη μέλος. Ὁ ἰατρὸς οὗτος, ἐπειδὴ συνενώθη μετὰ τινος ἀντιγνώμονος ἐαυτοῦ, δὲν ἤθελε νὰ συνενεργήσῃ. Ὁ δὲ Βοναπάρτης, ὡς πρόεδρος, ἤλεγξεν αὐτὸν, ἃ διέλεχθη μετὰ αὐτοῦ περὶ τοῦ χρόνου, τὸ ὅποιον εἶχε πρὸς τὸ στράτευμα, ἃ πρὸς τὴν πατρίδα τῆς, ἃ τὴν ἀνθρωπότητα, νὰ συνεισφέρῃ πᾶν τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν ἀξιόλογον ταύτην ἀναφορὰν, — ἀλλὰ ματαίως. Βαρυνθεὶς, τέλος, ἃ παροργισθεὶς ἀπὸ τὸ πείσμα τῆς χειρουργοῦ ὁ ἀνυπόμονος στρατηγὸς, ἐξεθύμανε διὰ γενικοῦ ὀνειδισμοῦ τῆς κενοδοξίας τῶν ἰατρῶν, ἡ ὁποία τοὺς ἔκαμνε νὰ ἐκτιμῶσι πολλὸ ὀλιγώτερον τὰ συμφέροντα τῆς ἀνθρωπότητος παρὰ τὰς ἰδίας τῶν θεωρίας. Ἠγανάκτησεν ὁ Πυγνέτιος εἰς τὸν ἄδικον τοῦτον ὀνειδισμὸν ὁλοκλήρου σώματος ἀνθρώπων διὰ τὸ σφάλμα ἐνὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ· καὶ μολον- ὅτι ὁ νεώτερος τοῦ ἰατροσυνεδρίου, ἔγραψε τὸ ἀκόλουθον γραμματίον πρὸς τὸν ἄνδρα, τοῦ ὁποίου ἡ στρατιωτικὴ δόξα ἦτον ἔως καὶ τότε ἀπαράμιλλητος:—

ΣΤΡΑΤΗΓΕ!—Εἶσαι δορικτήτωρ! ἤγουν, ἄνθρωπος, θυσιάζων τὸ πᾶν εἰς τὰ ἰδιά τῆς συμφέροντα, τὰ ὁποία καλύπτει μετὰ τὸ ὄνομα τῆς δόξης. Ἐπίμενε δορικτήτωρ! τρέχε τὸν ἐξολοθρευτικὸν δρόμον σου! ἀλλὰ σέβου τοὺς ἄνδρας, οἵτινες χωρὶς καμμίαν φιλοδοξίαν, παρὰ μόνον διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος, φθείρουν τὴν ζωὴν αὐτῶν θεραπεύοντες τὰ δεινὰ, ὅσα σὺ ἔοι ὁμοίοι σου προσέειπες.

ΠΥΓΝΕΤΙΟΣ.

Λαβὼν ὁ Βοναπάρτης τὸν τολμηρὸν τοῦτον ἔλεγχον, ἔστρεψε πρὸς ἕνα τῶν ὑπασπιστῶν, καὶ δεικνύων τὸ νόμα, ἠρώτησε, ‘Ποῖος μωρὸς εἶναι οὗτος ὁ ἐξοχώτατος;’. ‘Αὐτὸς ἐκεῖνος,’ ἀπεκρίθη ὁ ἀξιωματικὸς, ‘τὸν ὁποῖον ἐθαύμασες διὰ τὴν τῶν ἀσθενῶν ἐπιμέλειαν, εἰς τὸ ὀπισθεν τοῦ στρατοῦ τῆς Συρίας.’ Ὁ Πυγνέτιος ἐπροσκαλέσθη νὰ γευματίσῃ μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τὴν ἐπαύριον, ἃ εἰς τὸ διάστημα τοῦ γεύματος τὸν ἐμίλησεν ὁ Βοναπάρτης μετὰ τὸν ἀπότομον ἐκεῖνον τρόπον, τὸν ὁποῖον πολλάκις ἐμεταχειρίζετο. ‘Νέε! εἶσαι ἀπὸ τὸ νότιον μέρος τῆς Γαλλίας; δὲν εἶσαι; Θεομὴ κεφαλὴ, ἀλλ’ ἀγαθὴ καρδιά. Πάταξέ με, ὅτι ἀγαπᾷς· εἶμαι εἰς τὴν ἐξουσίαν σου.’—Αἱ φράσεις αὗται, εἰς τὸ στόμα τοιοῦτου ἀνδρός, καὶ εἰς τοιαύτας περιστάσεις, ὑπέσχοντο πᾶσαν τὴν ὁποίαν ἠδύνατο ἀνταμοιβῇ. Ἀφ’ οὗ κατεστάθη ὁ Βοναπάρτης ὑπάτος, καὶ

ὁ στρατὸς ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Γαλλίαν, δὲν ἐλησμονήθη ἡ ὑπόσχεσις αὐτῇ. Ὁ Πυγνέτιος ἐζήτησε, πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν δουλεύσεων του, νὰ σταλθῇ εἰς τὰς Αὐτικὰς Ἰνδίας, διὰ νὰ ἐρευνήσῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ κιτρίνου πυρετοῦ, ὡς εἶχεν ἐρευνήσῃ τὸν τῆς πανώλους. Μόλις ἀποφυγὼν θάνατον ἐκ τῆς νόσου ταύτης, ὑπέστρεψε καὶ ἐδημοσίευσεν σύγγραμμά τι πολύτιμον, περιλαμβάνον τὰς ἐκβάσεις τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ. Ἐρωτηθεὶς δὲ πάλιν ὁποῖαν ἀνταμοιβὴν ἠθέλει, ἐζήτησεν ἀπλῶς νὰ διορισθῇ εἰς δημοσίαις τινὸς νοσοκομείου ἐπίσκεψιν. Τῆς νέας ταύτης φήσεως ἐξηκολούθει νὰ ἐκπληροῖ τὰ καθήκοντα, ἔωσθε τὸ προβεβηκὸς τῆς ἡλικίας καὶ ἡ παρακμάζουσα ὑγεία τῆς συζύγου του ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ σιρῇ, μετὰ σύνταξιν ἐτήσιον, εἰς τὴν Βιέλαν, ὅπου ἤλπιζε νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὴν εἰς ὑγείαν ὁ ἀὴρ τῆς πατρίδος τῆς. Αἱ προσενηθεῖσαι ἐκ τῆς προτέρας του ζωῆς ἀσθενεῖαι ἐμποδίζον μὲν αὐτὸν νὰ ἐξέρχεται εἰς ἐπισκέψεις· ἀλλὰ δέχεται εἰσέτι τὸ πλῆθος τῶν πασχόντων, ὅσοι προστρέχουν εἰς αὐτὸν πανταχόθεν, εἴτε πλουσίους εἴτε πτωχοὺς, διατάσσει τὰ πρὸς ἀναλαβὴν ἀπαιτούμενα, ἃ κρατεῖ μετὰ αὐτοὺς ἀνταποκρίσιν, ἐνόσῃ ἡ χρεία τὸ καλεῖ, χωρὶς ἀνταμοιβὴν ὁποιανδήποτε.

Διὰ τοὺς ἔξω τῆς Σμύρνης διατρίβοντας ἀναγνώστας τῆς Ἀποθήκης ἐμπορεῖ νὰ σημειωθῇ ἑνταῦθα, ὅτι εὗρίσκεται τὴν σήμερον εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἄλλος Πυγνέτιος, ὁ Γάλλος ἰατρὸς κύριος Βουλάρδος, ὅστις μετὰ ἡρώϊκην ἀπόφασιν εἰσῆλθε πρὸ καιροῦ εἰς τὸ λοιμοκομεῖον τῆς Γραικικῆς κοινότητος, ἃ μετὰ φιλάνθρωπον ζῆλον καὶ ἀσκήνον ἐπιμέλειαν ἀφωσιώθη σωματικῶς καὶ νοσητικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀσθενῶν, ἃ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν τοῦ χαρακτῆρος τῆς ὀλεθρίας νόσου.

ΤΟ ΠΑΝΔΕΙΝΟΝ ΣΤΗΜΒΕΒΗΚΟΣ.

ΜΙΑΝ τῶν ἡμερῶν,—γράφει περιηγητῆς Γάλλος πρὸς τὴν ἐξαδέλφην του,—ὠδοιπόρουν εἰς τὴν Καλαβρίαν. Ὁ τόπος αὐτὸς γέμει ἀπὸ κακοῦ ἀνθρώπου, οἵτινες δὲν ἀγαπᾷ, πιστεύω, κανένα, πρὸ πάντων ὅμως ἐχθρεύονται τοὺς Γάλλους. Νὰ σὲ εἰπῶ διατί, ἢθελα χρεασθῇ παραπολλὴν μελάνην ἃ χαρτίον· ἀρκεῖ νὰ ἐξεύρῃς ὅτι μᾶς μισοῦν μέχρι θανάτου, καὶ ὅτι ὅποιος πέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν δὲν καλοπερνᾷ ὁ κακότυχος. Ἡ μόνη μου συντροφία ἦτον εὖμορφός τις νέος· λέγω δὲ τοῦτο, ὅχι διὰ νὰ ἐλκύσω τὴν προσοχὴν σου, ἀλλὰ διότι εἶναι ἡ ἀλήθεια. Οἱ δρόμοι εἰς τὰ ὄρη ταῦτα εἶναι κρημνοὶ, καὶ οἱ ἵπποι μας ἐπρόβαιναν δυσκολώτατα. Προηγούμε-